

### บทที่ 3

## สภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการการพัฒนากระบวนการเรียนรู้พุทธประวัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอุตะเถา ตำบลม่วงหวาน อำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี

ในขั้นตอนนี้เป็นระยะที่ 1 ของการวิจัย เป็นการศึกษาเพื่อตอบคำถามการวิจัยว่า กระบวนการเรียนรู้พุทธประวัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอุตะเถา ตำบลม่วงหวาน อำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี ในปัจจุบันเป็นอย่างไร มีปัญหา และความต้องการพัฒนาอย่างไรบ้างโดยนำเสนอรายละเอียดเป็น 4 ตอน ดังนี้

1. คำถามการวิจัย
2. วัตถุประสงค์การวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. ผลการวิจัย

4.1 สภาพการจัดกระบวนการเรียนรู้พุทธประวัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอุตะเถา ตำบลม่วงหวาน อำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี ในปัจจุบัน

4.2 ปัญหาและความต้องการพัฒนาการจัดกระบวนการเรียนรู้พุทธประวัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอุตะเถา ตำบลม่วงหวาน อำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี

4.3 สรุปสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการพัฒนากระบวนการเรียนรู้พุทธประวัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอุตะเถา ตำบลม่วงหวาน อำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี

#### คำถามการวิจัย

การวิจัยในระยะที่ 1 นี้ มุ่งแสวงหาคำตอบสำหรับคำถามการวิจัยที่สำคัญ 2 ประการ

1. สภาพกระบวนการเรียนรู้พุทธประวัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอุตะเถา ตำบลม่วงหวาน อำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี ในปัจจุบันเป็นอย่างไร

2. ปัญหาและความต้องการพัฒนากระบวนการเรียนรู้พุทธประวัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอุตะเถา ตำบลม่วงหวาน อำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี มีอะไรบ้าง

## วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยระยะที่ 1 นี้มีวัตถุประสงค์การวิจัย 2 ประการ คือ

1. เพื่อศึกษาสภาพกระบวนการเรียนรู้พุทธประวัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอุตะเกา ตำบลม่วงหวาน อำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี
2. เพื่อศึกษาปัญหา และความต้องการพัฒนากระบวนการเรียนรู้พุทธประวัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอุตะเกา ตำบลม่วงหวาน อำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี

## วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยในระยะที่ 1 นี้ เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) โดยให้ผู้ที่มีส่วนสำคัญในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้พุทธประวัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอุตะเกา ตำบลม่วงหวาน อำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี ร่วมกันศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการพัฒนากระบวนการเรียนรู้พุทธประวัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอุตะเกา ตำบลม่วงหวาน อำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี โดยดำเนินการดังนี้

### 1. กรอบในการวิจัย

การวิจัยในระยะที่ 1 ผู้วิจัยได้นำกรอบแนวคิดกระบวนการเรียนรู้พุทธประวัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอุตะเกา ตำบลม่วงหวาน อำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี ประกอบด้วย

- 1.1 ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน
- 1.2 ชั้นสอน
- 1.3 ชั้นสรุป
- 1.4 ชั้นประเมินผล

### 2. ประชากร ประกอบด้วยประชากร 2 กลุ่ม ดังนี้

#### 2.1 ผู้มีส่วนอย่างสำคัญในการพัฒนา ได้แก่

2.1.1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอุตะเกา ตำบลม่วงหวาน อำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 14 คน เป็นชาย 8 คน เป็นหญิง 6 คน

2.1.2 ครูผู้สอนพุทธประวัติโรงเรียนวัดอุตะเกา จำนวน 2 คน

2.2 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานการพัฒนากระบวนการเรียนรู้พุทธประวัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอุตะเกา ตำบลม่วงหวาน อำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี โดยตรงซึ่ง ได้แก่

- 2.2.1 รักษาการผู้อำนวยการโรงเรียนวัดอู่ตะเภา จำนวน 1 คน
- 2.2.2 เจ้าอาวาสวัดอู่ตะเภา จำนวน 1 รูป
- 2.2.3 พระภิกษุในวัดอู่ตะเภา จำนวน 3 รูป
- 2.2.4 คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนวัดอู่ตะเภา จำนวน 5 คน
- 2.2.5 ผู้เชี่ยวชาญการสอนพุทธประวัติ จำนวน 3 คน

### 3. วิธีการและเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยในระยะที่ 1 ผู้วิจัยใช้วิธีการและเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

3.1 แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เรื่องพุทธประวัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอู่ตะเภา ตำบลม่วงหวาน อำเภอหนองแสง จังหวัดสระบุรี สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลสภาพกระบวนการเรียนรู้พุทธประวัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอู่ตะเภา ตำบลม่วงหวาน อำเภอหนองแสง จังหวัดสระบุรี ในปัจจุบัน มีนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอู่ตะเภา จำนวน 14 คน

ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยการศึกษาค้นคว้าจากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 5 ตอน ที่ครอบคลุมตามกรอบแนวคิดในการวิจัย (ดังปรากฏในภาคผนวก ข) ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 5 ข้อ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบเลือกคำตอบ

ตอนที่ 2 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับขั้นนำเข้าสู่บทเรียนเรื่องพุทธประวัติ ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 5 ข้อ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบให้เลือกประมาณค่าตามมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคอร์ท (Likert's scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับขั้นสอนพุทธประวัติประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 7 ข้อ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบประมาณค่าตามมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคอร์ท (Likert's scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 4 สอบถามข้อมูลเกี่ยวกับขั้นสรุปการเรียนรู้พุทธประวัติ ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 4 ข้อ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบให้เลือกประมาณค่าตามมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคอร์ท (Likert's scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 5 สอบถามข้อมูล เกี่ยวกับขั้นประเมินผลการเรียนรู้เรื่องพุทธประวัติ ประกอบด้วยข้อคำถาม จำนวน 3 ข้อ ลักษณะข้อคำถามเป็นแบบให้เลือกประมาณค่าตามมาตราส่วนประมาณค่าของลิเคอร์ท (Likert's scale) 5 ระดับ

ผู้วิจัยได้สร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยดำเนินการ คือ การศึกษาเกณฑ์และวิธีการสร้างเครื่องมือจากเอกสาร ตำรา และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดกระบวนการเรียนรู้พุทธประวัติแล้วนำมาสร้างแบบสอบถาม และนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น

ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ซึ่งเป็นความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์การวิจัย แล้วแก้ไขปรับปรุงจนได้ข้อคำถามที่ครอบคลุมเนื้อหาตามกรอบการวิจัยมีความชัดเจน และถูกต้องแล้วจึงนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยสูตรในการวิเคราะห์คือ

$$IOC = \frac{\sum X}{N}$$

โดย IOC หมายถึง ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

$\sum X$  หมายถึง ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

$N$  หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

การพิจารณาคัดเลือกข้อคำถามโดยใช้เกณฑ์ในต่อไปนี้

- เห็นด้วยว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ให้ 1 คะแนน
- ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ให้ 0 คะแนน
- ไม่เห็นด้วยว่าข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ให้ -1 คะแนน

คำนวณค่าดัชนี IOC ของแบบสอบถามที่มีความสอดคล้องกับจุดประสงค์ของการพัฒนากระบวนการเรียนรู้พุทธประวัติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอู่ตะเภา ตำบลม่วงหวาน อำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี หาความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย โดยค่า IOC ที่มีค่าต่ำกว่า 0.5 จะตัดทิ้งไปคงเหลือไว้แต่ IOC ที่มีค่าสูงกว่า 0.5 ปรากฏผลดังนี้

IOC = 1.0 จำนวน 22 ข้อ

IOC = 0.8 จำนวน 2 ข้อ

ดังนั้น IOC มีค่าสูงกว่า 0.60 เพราะฉะนั้นในแบบสอบถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

3.1.1 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดลองใช้ (try out) กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มประชากร จำนวน 28 คน ใน 3 โรงเรียน คือ นักเรียนโรงเรียนวัดสว่างอารมณ์ จำนวน 10 คน นักเรียนโรงเรียนวัดน้องสามัคคีธรรม จำนวน 6 คนและนักเรียนโรงเรียนวัดหนองสองห้อง จำนวน 12 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.91

3.1.2 ใช้แบบสอบถาม ผู้วิจัยเป็นผู้นำแบบสอบถามที่ได้จัดทำขึ้น นำไปใช้กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มประชากร จำนวน 14 คน ในวันที่ 1 กันยายน 2551 และเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามในวันที่ 2 กันยายน 2551 ได้แบบสอบถามคืนกลับมาทั้งหมด 14 ชุด

3.2 แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (key informant interview) โดยครอบคลุมกระบวนการเรียนรู้ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ชี้นำเข้าสู่บทเรียนเรื่องพุทธประวัติ ชี้นำสอนเรื่องพุทธประวัติ ชี้นำสรุปการเรียนรู้เรื่องพุทธประวัติ และชี้แนะประเมินผลการเรียนรู้เรื่องพุทธประวัติ โดยกำหนดผู้ให้สัมภาษณ์เป็นการเฉพาะ ใช้สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการการพัฒนากระบวนการเรียนรู้พุทธประวัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอู่ตะเภา ตำบลม่วงหวาน อำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี โดยใช้กลุ่มประชากรผู้มีส่วนสำคัญในการพัฒนา คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอู่ตะเภาจำนวน 14 คน และครูผู้สอนพุทธประวัติจำนวน 2 คน หาข้อมูลเชิงคุณภาพ และนำมาวิเคราะห์ (ดังปรากฏในภาคผนวก ก)

ผู้วิจัยสัมภาษณ์ตามขั้นตอนที่สุภางศ์ จันทวานิช (2542, หน้า 82 - 84 ) ได้เสนอไว้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหายุ่งยากเกี่ยวกับการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งเป็นบุคคลที่มีทั้งโดยตรง และโดยอ้อม ในการที่จะพัฒนาจัดกระบวนการเรียนรู้พุทธประวัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอู่ตะเภา ตำบลม่วงหวาน อำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี ตามประเด็นการศึกษาที่ตั้งไว้ ดังนี้

3.2.1 การเตรียมการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ประสานงานกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญนำเสนอกวอบในการสัมภาษณ์ และนัดหมาย วัน เวลา ที่สะดวก และสามารถให้สัมภาษณ์ได้โดยกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่เป็นนักเรียน ครูผู้สอนพุทธประวัติของโรงเรียนวัดอู่ตะเภา ตำบลม่วงหวาน อำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี ใช้วิธีทำหนังสือขอความร่วมมือจากผู้บริหารโรงเรียนก่อนล่วงหน้า 2-3 วัน และระบุเวลาในการสัมภาษณ์ที่แน่นอนในแต่ละราย ทั้งนักเรียนและครูผู้สอนพุทธประวัติ

3.2.2 การสัมภาษณ์ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นครูและนักเรียนโรงเรียนวัดอู่ตะเภา ตำบลม่วงหวาน อำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยได้แจ้งวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลและประเด็นในการสัมภาษณ์ และดำเนินการสัมภาษณ์ตามประเด็นที่กำหนดไว้ ที่ละประเด็นจนครบทุกประเด็น ใช้เวลาโดยเฉลี่ยประมาณคนละ 20 นาที โดยยึดกรอบแนวคิดกระบวนการเรียนรู้พุทธประวัติ เป็นหลักในการให้ข้อมูล ทั้งนี้ได้ดำเนินการในวันที่ 5 กันยายน 2551

3.2.3 การจัดบันทึกการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ใช้วิธีจดเนื้อหาสำคัญไว้เป็นแนวทาง และเมื่อสิ้นสุดการสัมภาษณ์ในแต่ละประเด็น ผู้วิจัยได้ทบทวนและสรุปประเด็นให้ผู้สัมภาษณ์ฟัง เพื่อให้ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ยืนยันข้อมูลอีกครั้งและทำในแนวลักษณะเดียวกันนี้จนครบกับทุกคน

3.2.4 การปิดการสัมภาษณ์ เมื่อสัมภาษณ์ครบทุกประเด็นแล้ว ผู้วิจัยได้ขอบคุณผู้ให้ข้อมูลสำคัญทุกท่าน พร้อมทั้งขอที่อยู่และหมายเลขโทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้ เพื่อความสะดวกในกรณีที่ต้องการความชัดเจนของข้อมูลบางประการเพิ่มเติมในภายหลัง

3.3 การประชุมกลุ่มเฉพาะ ผู้วิจัยใช้การประชุมกลุ่มเฉพาะระหว่างผู้มีส่วนอย่างสำคัญในการพัฒนาและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานการพัฒนากระบวนการเรียนรู้พุทธประวัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอุตุตะเกา ตำบลม่วงหวาน อำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี โดยเป็นการประชุมและสนทนาแบบเจาะประเด็นเพื่อสรุปข้อมูลและยืนยันข้อมูลร่วมกัน เพื่อตอบคำถามการวิจัยว่ากระบวนการเรียนรู้พุทธประวัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอุตุตะเกา ตำบลม่วงหวาน อำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี ในปัจจุบันเป็นอย่างไร มีปัญหา และความต้องการการพัฒนาอย่างไรบ้าง ประกอบด้วยนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอุตุตะเกาจำนวน 7 คน เป็นชาย 4 คน หญิง 3 คน รักษาการผู้อำนวยการโรงเรียนวัดอุตุตะเกาเจ้าอาวาสวัดอุตุตะเกา พระภิกษุในวัดอุตุตะเกา จำนวน 3 รูป คณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนวัดอุตุตะเกา จำนวน 5 คน ครูผู้สอนพุทธประวัติ จำนวน 2 คน ผู้เชี่ยวชาญการสอนพุทธประวัติจำนวน 3 คน ในวันที่ 10 กันยายน 2551 เวลา 08.00–09.50 น.

#### 4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้นำมาวิเคราะห์ ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ที่เก็บรวบรวมได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงบรรยาย ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ( $\mu$ ) ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปและสรุปประเด็นสำคัญ เกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการการพัฒนากระบวนการเรียนรู้พุทธประวัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอุตุตะเกา ตำบลม่วงหวาน อำเภอ หนองแขง จังหวัดสระบุรี โดยวิเคราะห์แบบสอบถามการจัดกระบวนการเรียนรู้พุทธประวัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอุตุตะเกา ตำบลม่วงหวาน อำเภอ หนองแขง จังหวัดสระบุรี โดยมีหลักเกณฑ์ให้คะแนน ดังนี้

ตอบ มากที่สุด	ให้ 5 คะแนน
ตอบ มาก	ให้ 4 คะแนน
ตอบ ปานกลาง	ให้ 3 คะแนน
ตอบ น้อย	ให้ 2 คะแนน
ตอบ น้อยที่สุด	ให้ 1 คะแนน

การแปลความหมายของคะแนนพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของจำนวนทั้งหมดตามขอบเขตของคะแนนดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2535, หน้า 23 - 24)

4.51 - 5.00	หมายถึง ระดับการปฏิบัติมากที่สุด
3.51 - 4.50	หมายถึง ระดับการปฏิบัติมาก
2.51 - 3.50	หมายถึง ระดับการปฏิบัติปานกลาง
1.51 - 2.50	หมายถึง ระดับการปฏิบัติน้อย
1.00 - 1.50	หมายถึง ระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ที่เก็บรวบรวมได้จากการสัมภาษณ์ และการประชุมกลุ่มเฉพาะ ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์เนื้อหาโดยใช้ความรู้และประสบการณ์ในการจัดกระบวนการเรียนรู้พุทธประวัติ และสรุปเป็นประเด็นสำคัญๆเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการการพัฒนากระบวนการเรียนรู้พุทธประวัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอู่ตะเภา ตำบลม่วงหวาน อำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี โดยจำแนกข้อมูลชนิดต่างๆก่อนแล้วจึงพิจารณาความสัมพันธ์ของข้อมูล อธิบายถึงความสัมพันธ์และสาเหตุของปรากฏการณ์ โดยยึดกรอบแนวคิดการพัฒนากระบวนการเรียนรู้พุทธประวัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เป็นหลัก

### 5. การตรวจสอบข้อมูล

เมื่อได้เก็บข้อมูลด้วยวิธีการต่างๆที่ใช้ประกอบกันดังรายละเอียดข้างต้น เพื่อให้การวิเคราะห์ข้อมูลเป็นไปด้วยความถูกต้องมากที่สุด ผู้วิจัยจึงใช้การตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้า (triangulation) โดยอาศัยวิธีการของ Denzin คือ

5.1 การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (data triangulation) ตรวจสอบข้อมูลจากแหล่งข้อมูล เวลา สถานที่ และบุคคล ที่ต่างกันต้องได้ข้อมูลที่ตรงกัน

5.2 การตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลหลายวิธีในเรื่องเดียวกันด้วยวิธีการต่างๆ ได้แก่ การสังเกต การศึกษาเอกสาร และการจัดประชุมกลุ่มเฉพาะในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้พุทธประวัติ

### ผลการวิจัย

1. สภาพกระบวนการเรียนรู้พุทธประวัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอู่ตะเภา ตำบลม่วงหวาน อำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี

#### 1.1 แบบสอบถาม

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามสภาพกระบวนการเรียนรู้พุทธประวัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอู่ตะเภา สรุปได้ดังนี้

##### 1.1.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอู่ตะเภาที่ตอบแบบสอบถามสรุปผลดังนี้

1) เพศชาย ร้อยละ 57.1 เพศหญิง ร้อยละ 42.9

2) อาชีพบิดา ส่วนใหญ่อาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 50.0 รองลงมาอาชีพ ทำไร่ทำนา อาชีพลูกจ้างบริษัท อาชีพค้าขาย และอาชีพอื่นๆ

3) อาชีพมารดา ส่วนใหญ่อาชีพรับจ้าง อาชีพทำไร่ทำนา อาชีพลูกจ้างบริษัท คิดเป็นร้อยละ 21.4 รองลงมาคืออาชีพค้าขาย และอาชีพอื่นๆ

4) สภาพครอบครัว ส่วนใหญ่อาศัยอยู่กับบิดามารดา คิดเป็นร้อยละ 78.6 รองลงมาอาศัยอยู่กับปู่ย่าตายาย และอื่นๆ

5) สถานภาพการสมรสของบิดามารดา ส่วนใหญ่สถานภาพการสมรสของบิดามารดาสมรสและอยู่ด้วยกัน คิดเป็นร้อยละ 64.3 รองลงมาสมรสและแยกกันอยู่ และหย่าร้าง

1.1.2 ข้อมูลการตอบแบบสอบถามการวัดกระบวนการเรียนรู้เรื่องพุทธประวัติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอู่ตะเภา ตำบลม่วงหวาน อำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี ดังนี้

#### 1) ชั้นนำเข้าสู่บทเรียนเรื่องพุทธประวัติ

จากข้อมูลการตอบแบบสอบถามของนักเรียนพบว่า กระบวนการเรียนรู้พุทธประวัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอู่ตะเภา ในชั้นนำเข้าสู่บทเรียนเรื่องพุทธประวัติ เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นแล้วพบว่าสภาพปัจจุบันการนำเข้าสู่บทเรียนเรื่องพุทธประวัติ ในระดับปานกลางในเรื่องการใช้ถามคำถาม การเล่านิทาน เล่าเรื่องต่างๆ การเล่นเกม ทายปัญหา การดูสื่อวีดิทัศน์เกี่ยวกับเรื่องพุทธประวัติ และในระดับน้อยในเรื่องการดูรูปภาพเกี่ยวกับพุทธประวัติ รายละเอียดดังปรากฏในตาราง 1

ตาราง 1 ชั้นนำเข้าสู่บทเรียนเรื่องพุทธประวัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอู่ตะเภา ตำบลม่วงหวาน อำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี

ประเด็นคำถาม	สภาพการดำเนินการ		ระดับการปฏิบัติ
	$\mu$	$\sigma$	
1. ก่อนสอนครูถามคำถามเกี่ยวกับเรื่องพุทธประวัติ	3.50	0.51	ปานกลาง
2. ก่อนสอนครูเล่านิทาน เล่าเรื่องต่างๆเกี่ยวกับเรื่องพุทธประวัติ	2.92	0.47	ปานกลาง
3. ก่อนสอนครูให้ดูรูปภาพเกี่ยวกับเรื่องพุทธประวัติ	2.21	0.42	น้อย
4. ก่อนสอนครูให้เล่นเกม ทายปัญหาเกี่ยวกับเรื่องพุทธประวัติ	3.07	0.61	ปานกลาง
5. ก่อนสอนครูให้ดูสื่อวีดิทัศน์เกี่ยวกับเรื่องพุทธประวัติ	2.78	0.42	ปานกลาง

#### 2) ชั้นสอนเรื่องพุทธประวัติ

จากข้อมูลการตอบแบบสอบถามของนักเรียนพบว่า กระบวนการเรียนรู้พุทธประวัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอู่ตะเภา ในชั้นสอนเรื่องพุทธประวัติ เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นแล้วพบว่าสภาพปัจจุบันการสอนเรื่องพุทธประวัติ ในระดับปานกลางในเรื่องการสอนทำให้นักเรียนเกิดความสนุกสนาน เกิดความสนใจในการเรียน

การสอนโดยครูให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และฝึกคิดในการเรียนการสอนโดยครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในการเรียนเรื่องพุทธประวัติ และระดับน้อยในเรื่องการสอนครูให้นักเรียนทำกิจกรรมร่วมกัน การสอนครูให้นักเรียนการจัดป้ายนิเทศ การสอนครูพานักเรียนออกไปศึกษานอกสถานที่ และการสอนครูให้นักเรียนศึกษาเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน รายละเอียดดังปรากฏในตาราง 2

ตาราง 2 ชั้นสอนเรื่องพุทธประวัติเรื่องพุทธประวัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอุตะเภา ตำบลม่วงหวาน อำเภอหนองแสง จังหวัดสระบุรี

ประเด็นคำถาม	สภาพการดำเนินการ	
	$\mu$	$\sigma$ ระดับการปฏิบัติ
1. วิธีสอนของครูทำให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานเกิดความสนใจในการเรียนเรื่องพุทธประวัติ	3.28	0.46 ปานกลาง
2. ครูให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และฝึกคิดในการเรียนเรื่องพุทธประวัติ	2.92	0.26 ปานกลาง
3. ครูให้นักเรียนทำกิจกรรมร่วมกันในการเรียนเรื่องพุทธประวัติ	2.28	0.61 น้อย
4. ครูให้นักเรียนการจัดป้ายนิเทศเกี่ยวกับเรื่องพุทธประวัติ	2.21	0.57 น้อย
5. ครูพานักเรียนออกไปศึกษานอกสถานที่เกี่ยวกับเรื่องพุทธประวัติ	2.42	0.64 น้อย
6. ครูให้นักเรียนศึกษาเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน	2.14	0.36 น้อย
7. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นในการเรียนเรื่องพุทธประวัติ	2.92	0.47 ปานกลาง

### 3) ชั้นสรุปบทเรียนเรื่องพุทธประวัติ

จากข้อมูลการตอบแบบสอบถามของนักเรียนพบว่า กระบวนการเรียนรู้พุทธประวัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอุตะเภาในชั้นสรุปบทเรียนเรื่องพุทธประวัติ เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นแล้วพบว่าสภาพปัจจุบันการสรุปบทเรียนเรื่องพุทธประวัติ ในระดับมากในเรื่องการให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเรื่องพุทธประวัติ ในระดับปานกลางในเรื่องการซักถามความรู้ การให้นักเรียนทำแบบทดสอบความรู้เรื่องพุทธประวัติ และในระดับน้อยในเรื่องการจัดทำแผ่นสะสมผลงานเกี่ยวกับเรื่องพุทธประวัติของนักเรียน รายละเอียดดังปรากฏในตาราง 3

ตาราง 3 ชั้นสรุปบทเรียนเรื่องพุทธประวัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอุตะเกา ตำบลม่วงหวาน อำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี

ประเด็นคำถาม	สภาพการดำเนินการ		ระดับการปฏิบัติ
	$\mu$	$\sigma$	
1. ครูให้นักเรียนจัดทำเพิ่มสะสมผลงาน เกี่ยวกับเรื่องพุทธประวัติ	2.14	0.36	น้อย
2. ครูซักถามความรู้ของนักเรียนเรื่องพุทธประวัติหลังการเรียนรู้	2.78	0.69	ปานกลาง
3. ครูให้นักเรียนทำแบบทดสอบความรู้เรื่องพุทธประวัติ	3.07	0.91	ปานกลาง
4. ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเรื่องพุทธประวัติ	3.57	1.08	มาก

#### 4) ชั้นประเมินผลการเรียนรู้เรื่องพุทธประวัติ

จากข้อมูลการตอบแบบสอบถามของนักเรียนพบว่า กระบวนการเรียนรู้พุทธประวัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอุตะเกา ในชั้นประเมินผลการเรียนรู้เรื่องพุทธประวัติ เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นแล้วพบว่าสภาพปัจจุบันการประเมินผลการเรียนรู้เรื่องพุทธประวัติ ในระดับมากในเรื่องการให้นักเรียนเขียนอธิบายเรื่องพุทธประวัติ ในระดับปานกลางในเรื่องการให้นักเรียนเลือกคำตอบที่แท้จริงโดยการถามความรู้เรื่องพุทธประวัติ และในระดับน้อยในเรื่องการถามความคิดเห็นของนักเรียนในเรื่องพุทธประวัติ รายละเอียดดังปรากฏในตาราง 4

ตาราง 4 ชั้นประเมินผลการเรียนรู้พุทธประวัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอุตะเกา ตำบลม่วงหวาน อำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี

ประเด็นคำถาม	สภาพการดำเนินการ		ระดับการปฏิบัติ
	$\mu$	$\sigma$	
1. ครูให้นักเรียนเขียนอธิบายเรื่องพุทธประวัติ	3.71	0.72	มาก
2. ครูให้นักเรียนเลือกคำตอบที่แท้จริงโดยการถามความรู้เรื่องพุทธประวัติ	3.35	0.49	ปานกลาง
3. ครูถามความคิดเห็นของนักเรียนในเรื่องพุทธประวัติ	2.42	0.64	น้อย

## 1.2 แบบสัมภาษณ์

จากข้อมูลการสัมภาษณ์การจัดกระบวนการเรียนรู้เรื่องพุทธประวัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอู่ตะเภา ตำบลม่วงหวาน อำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี สรุปได้ดังนี้

### 1.2.1 ชั้นนำเข้าสู่บทเรียนเรื่องพุทธประวัติ

จากข้อมูลการสัมภาษณ์พบว่า การนำเข้าสู่บทเรียนเรื่องพุทธประวัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอู่ตะเภา ตำบลม่วงหวาน อำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี สรุปได้ดังนี้

#### 1) สัมภาษณ์ครู

สรุปได้ดังนี้ ชั้นนำเข้าสู่บทเรียนของครูจะเน้นไปในการซักถามพูดคุยกับนักเรียนเป็นส่วนใหญ่ และการสร้างความสนใจให้กับนักเรียนบ้างโดยการให้เล่นเกม การร้องเพลงการทายปัญหา เพื่อจะสร้างความสนใจให้กับนักเรียนในการเรียนเรื่องพุทธประวัติ

#### 2) สัมภาษณ์นักเรียน

สรุปได้ดังนี้ การนำเข้าสู่บทเรียนที่นักเรียนชอบคือ การร้องเพลง เล่นเกม การเล่านิทาน และการทายปัญหาถาม-ตอบ และอยากจะทำให้เพิ่มสื่อการเรียนรู้ เช่น สื่อวีดิทัศน์เกี่ยวกับเรื่องพุทธประวัติ เช่น

นักเรียนชายชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 คนหนึ่ง ได้กล่าวว่าชอบการนำเข้าสู่บทเรียนของครูเช่นการเล่นเกม และการเล่านิทาน เพราะสนุก และอยากให้มีสื่อวีดิทัศน์ที่เป็นการ์ตูนเกี่ยวกับเรื่องพุทธประวัติ เพราะทางโรงเรียนมีน้อยและเป็นแบบเก่าไม่น่าสนใจ เป็นต้น

### 1.2.2 ชั้นสอนเรื่องพุทธประวัติ

จากข้อมูลการสัมภาษณ์พบว่า ชั้นสอนเรื่องพุทธประวัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอู่ตะเภา ตำบลม่วงหวาน อำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี สรุปได้ดังนี้

#### 1) สัมภาษณ์ครู

สรุปได้ดังนี้ ครูจะเน้นการสอนให้นักเรียนเกิดการพัฒนาด้านความรู้ ทักษะและเจตคติที่ดี ซึ่งดำเนินการสอนเป็นไปตามขั้นตอนและกระบวนการอย่างต่อเนื่อง จะเน้นการบรรยายตามเนื้อหาจากบทเรียนหรือใบความรู้เป็นส่วนใหญ่ โดยจะให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าจากบทเรียนหรือใบความรู้ การให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่ม ทำกิจกรรมร่วมกันและบางครั้งก็จะพาออกไปเรียนข้างนอกบ้าง เช่น วัด เป็นต้น

## 2) สัมภาษณ์นักเรียน

สรุปได้ดังนี้ การสอนที่นักเรียนชอบคือการทำกิจกรรมร่วมกันทั้งในห้องเรียน และนอกห้องเรียน เช่น ห้องสมุด ห้องสื่อ และการตอบคำถาม แต่ยังคงขาดหนังสือและสื่อการเรียนเกี่ยวกับเรื่องพุทธประวัติ ส่วนมากจะมีแต่แบบเก่าๆ จึงอยากให้เพิ่มมากกว่านี้ เช่น

นักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 คนหนึ่งได้กล่าวว่าการสอนครูจะเน้นการบรรยายตามเนื้อหาจากบทเรียน และจัดการเรียนรู้ภายในห้องเรียน ไม่ค่อยมีการจัดกิจกรรมนอกห้องเรียน เช่น การจัดกิจกรรมศึกษานอกสถานที่ การทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างนักเรียนกับครู และอยากให้เพิ่มการจัดกิจกรรมศึกษานอกสถานที่ และอยากให้เพิ่มสื่อการเรียนเรื่องพุทธประวัติให้มากกว่านี้ เป็นต้น

### 1.2.3 ชั้นสรุปการเรียนรู้เรื่องพุทธประวัติ

จากข้อมูลการสัมภาษณ์พบว่า ชั้นสรุปบทเรียนเรื่องพุทธประวัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอู่ตะเภา ตำบลม่วงหวาน อำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี สรุปได้ดังนี้

#### 1) สัมภาษณ์ครู

สรุปได้ดังนี้ ครูจะเน้นการซักถามความรู้ ความเข้าใจในเรื่องพุทธประวัติ และใช้แบบฝึกหัดท้ายบท และแบบทดสอบความรู้ของนักเรียนเป็นส่วนใหญ่

#### 2) สัมภาษณ์นักเรียน

สรุปได้ดังนี้ นักเรียนชอบการทำแบบทดสอบหลังการเรียน เพราะจะทำให้ให้นักเรียนเข้าใจในบทเรียนมากขึ้น เช่น

นักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 คนหนึ่งได้กล่าวว่าการสรุปบทเรียนของครูส่วนใหญ่ครูจะให้ทำแบบฝึกหัดท้ายบท ไม่มีการทดสอบหลังการเรียน จึงอยากให้เพิ่มแบบทดสอบหลังการเรียนจบในชั่วโมง เพราะจะทำให้เข้าใจในเรื่องที่เรียนมากขึ้น เป็นต้น

### 1.2.4 ชั้นประเมินผลการเรียนรู้พุทธประวัติ

จากข้อมูลการสัมภาษณ์พบว่า ชั้นประเมินผลการเรียนรู้เรื่องพุทธประวัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอู่ตะเภา ตำบลม่วงหวาน อำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี สรุปได้ดังนี้

#### 1) สัมภาษณ์ครู

สรุปได้ดังนี้ ครูจะเน้นจากการประเมินผลจากการเก็บคะแนน โดยครูจะประเมินจากงานที่ให้นักเรียนทำ เช่น ทำแบบทดสอบเพื่อเก็บคะแนนในเวลาเรียน โดยสังเกตการณ์มีส่วนร่วมในการทำงาน และวัดความรู้ ความเข้าใจโดยใช้แบบทดสอบแบบเขียน และเลือกคำตอบที่แท้จริง ในการประเมินความรู้ของนักเรียน

## 2) สัมภาษณ์นักเรียน

สรุปได้ดังนี้ นักเรียนชอบการประเมินผลแบบการมอบหมายงานให้นักเรียนทำ เช่น ทำแบบทดสอบแบบเลือกคำตอบที่แท้จริง เพราะจะทำให้นักเรียนเข้าใจในวิชาที่เรียนมากขึ้น

นักเรียนหญิงชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 คนหนึ่งได้กล่าวว่าในการประเมินผลการเรียนรู้พุทธประวัติของครูส่วนใหญ่จะเป็นแบบทดสอบแบบเขียนอธิบายเป็นส่วนใหญ่ไม่ค่อยมีแบบทดสอบเลือกคำตอบที่แท้จริง และการประเมินผลที่หลากหลาย จึงอยากให้มีแบบทดสอบแบบเลือกคำตอบที่แท้จริงในการประเมินผลการเรียนรู้ เป็นต้น

### 1.3 การประชุมกลุ่มเฉพาะ

จากข้อมูลการประชุมกลุ่มเฉพาะการจัดกระบวนการเรียนรู้เรื่องพุทธประวัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอุตะเถา ตำบลม่วงหวาน อำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี สรุปได้ดังนี้

#### 1) ชี้นำเข้าสู่บทเรียนเรื่องพุทธประวัติ

จากข้อมูลการประชุมกลุ่มเฉพาะ ชี้นำเข้าสู่บทเรียนเรื่องพุทธประวัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอุตะเถา ตำบลม่วงหวาน อำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี สรุปได้ว่า การนำเข้าสู่บทเรียนเรื่องพุทธประวัติที่เสริมสร้างความสนใจให้แก่ผู้เรียนมีน้อยเกินไป โดยเฉพาะครูไม่มีการสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมให้ส่งเสริมการเรียนรู้ก่อนที่จะมีการดำเนินการสอน เช่น การสร้างความสนใจ สร้างศรัทธา โดยผู้สอนควรแสดงความรักและความเมตตาต่อผู้เรียนอย่างจริงใจ เช่น การทักทายผู้เรียน คอยถึงเหตุการณ์ ข่าวต่างๆ หรือเรื่องที่ผู้เรียนสนใจเกี่ยวเนื่องกับบทเรียน เช่น เรื่องพุทธประวัติ ผู้สอนควรมีรูปภาพเรื่องพุทธประวัติมาให้นักเรียนได้ดูและศึกษา การใช้คำถาม การเล่นเกม ทายปัญหา คู่มือวีดิทัศน์ เรื่องพุทธประวัติส่วนใหญ่จะเน้นไปในการซักถาม พูดคุยกับนักเรียนเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งทำให้นักเรียนไม่เห็นภาพที่ชัดเจน

#### 2) ชี้นำสอนเรื่องพุทธประวัติ

จากข้อมูลการประชุมกลุ่มเฉพาะ ชี้นำสอนเรื่องพุทธประวัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอุตะเถา ตำบลม่วงหวาน อำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี สรุปได้ว่า การสอนของครูในการให้นักเรียนทำกิจกรรมร่วมกัน การจัดป้ายนิเทศ การศึกษานอกสถานที่ และการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในการเรียนเรื่องพุทธประวัติมีน้อยเกินไป โดยครูจะเน้นการบรรยายตามเนื้อหาจากบทเรียนหรือใบความรู้เป็นส่วนใหญ่ โดยให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าจากบทเรียนหรือใบความรู้ที่มีอยู่ โดยครูจะคอยให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา ตั้งคำถาม ปัญหาระหว่างผู้สอนและผู้เรียน และดำเนินการสอนโดยไม่เน้นการทำกิจกรรมร่วมกัน

ระหว่างผู้เรียนและผู้สอน หรือระหว่างผู้เรียนด้วยตนเอง ซึ่งทำให้ผู้เรียนไม่เกิดความน่าสนใจ และไม่เกิดความสนุกสนานร่วมด้วย และทำให้โอกาสที่ผู้เรียนจะแสดงความคิดเห็น ลดน้อยลง

### 3) ขั้นสรุปการเรียนรู้เรื่องพุทธประวัติ

จากข้อมูลการประชุมกลุ่มเฉพาะ ขั้นสรุปบทเรียนเรื่องพุทธประวัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอู่ตะเภา ตำบลม่วงหวาน อำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี สรุปว่าการสรุปบทเรียนของครู ครูให้นักเรียนจัดทำเพิ่มสะสมผลงานเกี่ยวกับเรื่องพุทธประวัติน้อยเกินไป โดยครูจะเน้นการซักถามความรู้ ความเข้าใจในเรื่องพุทธประวัติ แบบฝึกหัดท้ายบท และแบบทดสอบความรู้ของนักเรียนเป็นส่วนใหญ่

### 4) ขั้นประเมินผลการเรียนรู้เรื่องพุทธประวัติ

จากข้อมูลการประชุมกลุ่มเฉพาะ ขั้นประเมินผลการเรียนรู้เรื่องพุทธประวัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอู่ตะเภา ตำบลม่วงหวาน อำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี สรุปได้ว่า การประเมินผลการเรียนรู้เรื่องพุทธประวัติโดยการซักถามความคิดเห็นน้อยเกินไป ครูจะเน้นการประเมินผลการเรียนรู้เรื่องพุทธประวัติโดยการใช้แบบทดสอบแบบเขียน แบบเลือกคำตอบที่แท้จริง และการประเมินผลจากการเก็บคะแนน โดยครูจะมอบหมายงานให้นักเรียนทำ เช่น ทำแบบทดสอบเพื่อเก็บคะแนนในเวลาเรียน คะแนนการเข้าห้องเรียน โดยใช้วิธีการสังเกตการมีส่วนร่วมในการทำงานในแต่ละครั้ง

## 2. ปัญหาและความต้องการการพัฒนากระบวนการเรียนรู้พุทธประวัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอู่ตะเภา ตำบลม่วงหวาน อำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี

### 2.1 ปัญหาการพัฒนากระบวนการเรียนรู้พุทธประวัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอู่ตะเภา ตำบลม่วงหวาน อำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี

สรุปประเด็นปัญหาการพัฒนากระบวนการเรียนรู้พุทธประวัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอู่ตะเภา ตำบลม่วงหวาน อำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี ดังนี้

1) ขั้นนำเข้าสู่บทเรียนเรื่องพุทธประวัติปัญหาที่ค้นพบคือขาดการสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมให้ส่งเสริมการเรียนรู้ก่อนที่จะมีการดำเนินการสอน เช่น การสร้างความสนใจ สร้างศรัทธา และขาดสื่อการนำเข้าสู่บทเรียนที่ดี

2) ขั้นสอนเรื่องพุทธประวัติ ปัญหาที่พบคือขาดการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้เรียนและผู้สอน หรือระหว่างผู้เรียนด้วยตนเอง ขาดการพานักเรียนจัดป้ายนิเทศหรือจัดมุมเรื่องพุทธประวัติ ขาดการพานักเรียนออกไปศึกษาเรียนรู้นอกสถานที่ และขาดการให้นักเรียนศึกษาเรียนรู้โดยการใช้สื่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องพุทธประวัติ

3) **ขั้นสรุปบทเรียนเรื่องพุทธประวัติ** ปัญหาที่พบคือ ขาดการสรุปบทเรียนโดยให้นักเรียนจัดทำเพิ่มสะสมผลงานของนักเรียนและการมีส่วนร่วมของนักเรียนในเรื่องพุทธประวัติ

4) **ขั้นประเมินผลการเรียนรู้เรื่องพุทธประวัติ** ปัญหาที่พบคือ ขาดการให้นักเรียนทำแบบทดสอบแบบเลือกตอบโดยการถามความรู้ ขาดการซักถามความรู้ในการประเมินผลการเรียนรู้พุทธประวัติและขาดการมีส่วนร่วมของนักเรียนในการเรียนเรื่องพุทธประวัติ

2.2 ความต้องการการพัฒนากระบวนการเรียนรู้พุทธประวัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอู่ตะเภา ตำบลม่วงหวาน อำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี

สรุปประเด็นความต้องการการพัฒนากระบวนการเรียนรู้พุทธประวัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอู่ตะเภา ตำบลม่วงหวาน อำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี ดังนี้

1) **ขั้นนำเข้าสู่บทเรียนเรื่องพุทธประวัติ** คือต้องการให้ครูเสริมสร้างความสนใจให้แก่ผู้เรียน โดยเฉพาะการสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม เช่น การสร้างความสนใจ สร้างศรัทธาให้แก่ผู้เรียนและต้องการให้เพิ่มสื่อการเรียนรู้ เช่น สื่อวีดิทัศน์เกี่ยวกับเรื่องพุทธประวัติ

2) **ขั้นสอนเรื่องพุทธประวัติ** คือต้องการให้ครูสอนโดยการเน้นการทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้เรียนและผู้สอน หรือระหว่างผู้เรียนด้วยกันเอง ต้องการให้พาออกไปศึกษานอกสถานที่ ต้องการให้มีการเรียนรู้โดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ต้องการให้มีการจัดมุม หรือป้ายนิเทศเรื่องพุทธประวัติ และต้องการคู่มือ หนังสืออ่านเพิ่มเติมและสื่อการเรียนเรื่องพุทธประวัติ

3) **ขั้นสรุปบทเรียนเรื่องพุทธประวัติ** คือต้องการสรุปบทเรียนโดยให้นักเรียนจัดทำเพิ่มสะสมผลงานของนักเรียน และต้องการให้ครูสรุปบทเรียนโดยการมอบหมายงานให้นักเรียนทำ เช่น ทำแบบฝึกหัดทั้งเดี่ยวและกลุ่ม ทำแบบทดสอบเพื่อเก็บคะแนนในเวลาเรียนในการเรียนรู้เรื่องพุทธประวัติ

4) **ขั้นประเมินผลการเรียนรู้เรื่องพุทธประวัติ** คือการซักถามความรู้ในการเรียนของนักเรียนเพื่อการประเมินผลการเรียนรู้พุทธประวัติของนักเรียน

3. **สรุปสภาพปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการการพัฒนากระบวนการเรียนรู้พุทธประวัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอู่ตะเภา ตำบลม่วงหวาน อำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี**

สรุปการศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการในการจัดกระบวนการเรียนรู้พุทธประวัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอู่ตะเภา ตำบลม่วงหวาน อำเภอหนองแขง จังหวัดสระบุรี โดยแยกรายละเอียดได้ดังนี้

### 1) ชี้นำเข้าสู่บทเรียนเรื่องพุทธประวัติ

สรุปได้ว่าด้านชี้นำเข้าสู่บทเรียนเรื่องพุทธประวัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอยู่ตะเกา ในปัจจุบันเป็นอย่างไรคือ การนำเข้าสู่บทเรียนที่เสริมสร้างความสนใจให้แก่ผู้เรียนมีน้อยเกินไป โดยเฉพาะไม่มีการสร้างบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมให้ส่งเสริมการเรียนรู้ เช่นการสร้าง ความสนใจในเรื่องพุทธประวัติ สร้างครีฑา ส่วนใหญ่จะเน้นไปในด้านการซักถาม พูดคุยกับนักเรียนเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งทำให้นักเรียนไม่เห็นภาพที่ชัดเจน

### 2) ชี้นสอนเรื่องพุทธประวัติ

สรุปได้ว่าด้านชี้นสอนเรื่องพุทธประวัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอยู่ตะเกา ในปัจจุบันเป็นอย่างไรคือ การสอนของครูในด้านการให้นักเรียนทำกิจกรรม ร่วมกันการจัดป้ายนิเทศ การศึกษานอกสถานที่ และการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในการเรียนเรื่องพุทธประวัติมีน้อยเกินไปโดยครูจะเน้นการบรรยายตามเนื้อหาจากบทเรียนหรือใบความรู้ โดยครูจะคอยให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา ทำให้ผู้เรียนไม่เกิดความน่าสนใจและไม่เกิดความสนุกสนานร่วมด้วย และทำให้โอกาสที่ผู้เรียนจะแสดงความคิดเห็น ลดน้อยลง

### 3) ชี้นสรุปบทเรียนเรื่องพุทธประวัติ

สรุปได้ว่าด้านชี้นสรุปบทเรียนเรื่องพุทธประวัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอยู่ตะเกา ในปัจจุบันเป็นอย่างไรคือ การสรุปบทเรียนของครูครูให้นักเรียนจัดทำเพิ่มสะสมผลงานเกี่ยวกับเรื่องพุทธประวัติมีน้อยเกินไป ครูจะสรุปบทเรียนโดยเน้นการซักถามความรู้ ความเข้าใจในเรื่องพุทธประวัติแบบฝึกหัดท้ายบท และแบบทดสอบความรู้ของนักเรียนเป็นส่วนใหญ่

### 4) ชี้นประเมินผลการเรียนรู้เรื่องพุทธประวัติ

สรุปได้ว่าด้านการประเมินผลการเรียนรู้พุทธประวัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอยู่ตะเกาในปัจจุบัน คือการประเมินผลการเรียนรู้เรื่องพุทธประวัติโดยการซักถามความคิดเห็นน้อยเกินไป ครูจะเน้นการประเมินผลการเรียนรู้เรื่องพุทธประวัติจากการเก็บคะแนนโดยครูจะมอบหมายงานให้นักเรียนทำ เช่น ทำแบบทดสอบเพื่อเก็บคะแนนในเวลาเรียน คะแนนการเข้าห้องเรียน โดยใช้วิธีการสังเกตการมีส่วนร่วมในการทำงาน และวัดความรู้ความเข้าใจโดยใช้แบบทดสอบแบบเขียน แบบเลือกคำตอบที่แท้จริง ในการประเมินความรู้ของนักเรียน รายละเอียดดังปรากฏในตาราง 5

ตาราง 5 สรุปสภาพปัจจุบัน ปัญหา และความต้องการการพัฒนากระบวนการเรียนรู้  
พุทธประวัติของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดอยู่ตะเภา ตำบลม่วงหวาน  
อำเภอหนองแสง จังหวัดสระบุรี

กระบวนการเรียนรู้ พุทธประวัติ	สภาพปัจจุบัน	ปัญหา	ความต้องการ การพัฒนา
1. ชี้นำเข้าสู่ บทเรียน เรื่อง พุทธประวัติ	การใช้ถามคำถาม การ เล่านิทาน การเล่นเกมทาย ปัญหาการดูสื่อวีดิทัศน์ เกี่ยวกับเรื่องพุทธประวัติใน ระดับปานกลางและการดู รูปภาพเกี่ยวกับพุทธ ประวัติอยู่ในระดับน้อย	1. ผู้สอนขาด การสร้าง บรรยากาศและสิ่งแวดล้อมให้ ส่งเสริมการเรียนรู้ก่อนที่จะมี การดำเนินการสอน เช่นการ สร้างความสนใจ สร้างศรัทธา 2. ขาดสื่อการนำเข้าสู่บทเรียน ที่ดี	1. ต้องการให้ครูเสริม สร้างความสนใจให้แก่ ผู้เรียนโดย เฉพาะการ สร้างบรรยากาศและ สิ่งแวดล้อม เช่นการสร้าง ความสนใจ สร้างศรัทธา ให้แก่ักเรียน 2. ต้องการให้เพิ่มสื่อการ เรียนรู้ เช่นสื่อวีดิทัศน์ เกี่ยวกับเรื่องพุทธประวัติ
2. ชี้นสอน เรื่อง พุทธประวัติ	การสอนทำให้นักเรียน เกิดความสุขสนาน เกิด ความสนใจในการเรียนการ สอนโดยครูให้นักเรียน ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และฝึกคิดใน การเรียน การสอนโดยครูให้นักเรียน แสดงความคิดเห็นในการ เรียนเรื่องพุทธประวัติใน ระดับปานกลาง และการ สอนครูให้นักเรียนทำ กิจกรรมร่วมกัน ครูให้ นักเรียนการจัดป้ายนิเทศ การสอนครูพานักเรียน ออกไปศึกษานอกสถานที่ และการสอนครูให้นักเรียน ศึกษาเรียนรู้โดยใช้บทเรียน คอมพิวเตอร์ช่วยสอนอยู่ใน ระดับน้อย	1. ขาด การทำกิจกรรม ร่วมกันระหว่างผู้เรียนและ ผู้สอน หรือระหว่างผู้เรียนด้วย กันเอง 2. ขาดการพานักเรียนจัดป้าย นิเทศเรื่องพุทธประวัติ 3. ขาดการจัดกิจกรรมการพา นักเรียนออกไปศึกษาเรียนรู้ นอกสถานที่เรื่องพุทธประวัติ 4. ขาดการใช้สื่อโดยการให้ นักเรียนศึกษาเรียนรู้โดยการ ใช้สื่อบทเรียนคอมพิวเตอร์ ช่วยสอน	1. ต้องการให้ครูสอนโดย เน้นการทำกิจกรรม ร่วมกันระหว่างผู้เรียน และผู้สอน หรือระหว่าง ผู้เรียนด้วยตนเอง 2. ต้องการให้พาออกไป ศึกษานอกสถานที่ 3. ต้องการให้สอนโดยใช้ บทเรียนคอมพิวเตอร์ ช่วยสอนและจัดป้าย นิเทศเรื่องพุทธประวัติ 4. ต้องการคู่มือ หนังสือ อ่านเพิ่มเติมและสื่อการ เรียนเรื่องพุทธประวัติ

ตาราง 5 (ต่อ)

กระบวนการเรียนรู้พุทธประวัติ	สภาพปัจจุบัน	ปัญหา	ความต้องการการพัฒนา
3.ขั้นสรุปการเรียนรู้เรื่องพุทธประวัติ	การให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเรื่องพุทธประวัติ อยู่ในระดับมาก ส่วนการซักถามความรู้ การให้นักเรียนทำแบบทดสอบความรู้เรื่อง พุทธประวัติ อยู่ในระดับ ปานกลาง และการจัดทำแฟ้มสะสมผลงานเรื่องพุทธประวัติของนักเรียนอยู่ในระดับน้อย	ขาดการสรุปบทเรียนโดยให้นักเรียนจัดทำแฟ้มสะสมผลงานของนักเรียนเรื่องพุทธประวัติ	ต้องการให้ครูสรุปบทเรียนโดยมอบหมายงานให้นักเรียนทำ เช่น ทำแบบฝึกหัดทั้งเดี่ยวและกลุ่ม ทำแบบทดสอบเพื่อเก็บคะแนนในเวลาเรียน
4.ขั้นสรุปการเรียนรู้เรื่องพุทธประวัติ	การให้นักเรียนเขียนอธิบายเรื่องพุทธประวัติอยู่ในระดับมาก การให้นักเรียนทำแบบทดสอบแบบเลือกคำตอบที่แท้จริง โดยการถามความรู้เรื่องพุทธประวัติ อยู่ในระดับปานกลาง และการถามความคิดเห็นของนักเรียนในเรื่องพุทธประวัติ อยู่ในระดับน้อย	ขาดการซักถามความรู้ของนักเรียนในการประเมินผลการเรียนรู้พุทธประวัติ	การซักถามความรู้ของนักเรียนในการประเมินผลการเรียนรู้พุทธประวัติของนักเรียน